

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

มิติทางกฎหมายเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่าง
ราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว:
ศึกษาการเปลี่ยนแปลงภายหลังปีพุทธศักราช 2544

ชื่อผู้เขียน

สุบิน แสงสว่าง

หลักสูตร

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ภายหลังที่ได้มีการให้การสัตยาบันสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนต่อกันในปี พ.ศ. 2544 โดยเน้นศึกษาถึงความร่วมมือของทั้งสองประเทศในการแก้ไขปัญหาหลังเกิดเหตุการณ์ “วังเต่า-ช่องเม็ก” เมื่อปี พ.ศ. 2543 และศึกษาเปรียบเทียบระหว่างหลักเกณฑ์ซึ่งได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2551 ของประเทศไทย และกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ค.ศ. 2012 ของสปป.ลาว กับสนธิสัญญาแม่แบบของสหประชาชาติว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ค.ศ. 1990

จากการศึกษาพบว่า การส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างไทย-ลาว ยังคงมีปัญหาในทางปฏิบัติบางประการที่ทำให้ กระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างไทย-ลาว ไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือตามสนธิสัญญาที่ทั้งสองฝ่ายได้ลงนามกันไว้ โดยจะเห็นได้จากความล้มเหลวของทั้งสองประเทศในการแก้ปัญหาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ด่านศุลกากรวังเต่า-ช่องเม็กภายหลังปี พ.ศ. 2544 ซึ่ง ณ เวลานั้น สปป.ลาว ยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน แต่ประเทศไทยและสปป.ลาว ได้มีสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนต่อกันแล้ว หากแต่ในขณะที่เกิดเหตุการณ์นั้นทั้งสองประเทศยังมิได้ให้การสัตยาบัน กรณีดังกล่าว ทางกรมไทยจึงได้นำเอาบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2472 มาปรับใช้ งานวิจัยพบว่าต่างฝ่ายต่างมีการนำเอาหลักกฎหมายของประเทศของตน ซึ่งมีระบบการเมืองการปกครองและทางสังคมที่แตกต่างกันมาใช้ในกรณีพิพาทนี้ ส่งผลให้เกิด

การตีความกฎหมายที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ขณะที่ฝ่ายไทยมองว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นการก่อการร้ายของกลุ่มต่อต้านรัฐบาลสปป.ลาว ที่มีจุดประสงค์ทางการเมือง แต่ฝ่ายลาวกลับมองว่าเป็นการปล้นทรัพย์ของกลุ่มโจรธรรมดา เหตุการณ์ดังกล่าวรัฐบาลของสปป.ลาว ได้ร้องขอให้รัฐบาลไทยส่งตัวผู้ก่อการทั้งหมดมาพิจารณาตัดสินหรือลงโทษตามกฎหมายใน สปป.ลาว แต่รัฐบาลไทยกลับใช้การส่งตัวบุคคลดังกล่าวกลับสปป.ลาว ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 จากปรากฏการณ์ครั้งนั้น เห็นได้ว่ารัฐบาลไทยได้ละเลยกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่เป็นสากล เพราะการส่งตัวผู้ร้ายกลับครั้งนั้นเป็นกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแบบแฝง ที่มีลักษณะทางปกครองเพื่อหลบเลี่ยงกระบวนการยุติธรรมของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนซึ่งถือได้ว่าเป็นการละเลยหลักนิติธรรมในส่วนของการให้ความเสมอภาคของบุคคลภายใต้กฎหมายส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่มีการปกป้องคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในการส่งบุคคลนั้นให้แก่ประเทศที่ร้องขอ

แม้ในปัจจุบันประเทศไทยได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2551 และสปป.ลาว มีการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ค.ศ. 2012 แล้ว แต่ยังคงพบว่ามีกฎหมายทั้งสองประเทศดังกล่าวยังไม่สอดคล้องกับสนธิสัญญาแม่แบบของสหประชาชาติว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน เพราะผู้วิจัยพบว่า กฎหมายทั้งสองฉบับยังขาดบทบัญญัติบางประการที่อาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติในอนาคตได้ จึงเสนอแนะให้มีการแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติกฎหมายของทั้งสองประเทศให้มีความชัดเจนและเพิ่มรายละเอียดมากขึ้น โดยมีสนธิสัญญาแม่แบบว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเป็นแนวทางในการแก้ไขข้อกฎหมาย เฉพาะในส่วนที่ยังเห็นว่ามีความแตกต่างกัน เพื่อจะได้บังคับใช้หลักเกณฑ์ในการทำงานเดียวกันเป็นหลักสากลในภายหน้า

คำสำคัญ: การส่งผู้ร้ายข้ามแดน/ราชอาณาจักรไทย/สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Thesis Title Legal Dimensions Regarding Extradition between the Kingdom of Thailand and the Lao People's Democratic Republic: The Study of Changes after B.E. 2544

Author Soubinh Sengsavang

Degree Master of Law

Advisor Assoc. Prof. Dr. Apirat Phetchsiri

ABSTRACT

The objectives of this thesis is to examine the procedural law and practices regarding extradition between the Kingdom of Thailand and the Lao People's Democratic Republic after the completion of the ratification of the treaty governing the extradition in the year B.E. 2544. This research focuses on the co-operation of the two countries governments to resolve the issues after the incident at the Customs Office at Wang Tao-Chong Mek during the year B.E. 2543. This writer also undertook comparative study of the rules contain in the extradition Act B.E. 2551 of Thailand and the Law on the Extradition AD.2012 of Lao PDR with the United Nations Model Treaty on Extradition AD.1990.

The results showed that the Extradition practices between Thailand and Lao PDR were not in accordance with the legal process on extradition treaty which the two sides signed. It is seen from the failure of the two countries in their endeavor to resolve the incident of customs office at Wang Tao-Chong Mek after the year 2544. At that time Thailand and Lao PDR have signed an extradition treaty, but the two countries have not yet ratified the treaty at the time the incident occurred. In the beginning, Thailand has chosen to deploy the provisions of the Extradition Act 2472. Unfortunately, with different political systems and social differences the conflict inevitably resulted in the different interpretations of Thailand-Laos about the incident.

Namely, while the Thais interprets it as an incident of violence against the government of Lao PDR with political purposes. But, the Lao side looks at it as plain robbery. When the Government of Lao PDR has requested the Thai government to send the perpetrators to be trial or punished by law in Lao PDR, the Thai Government strictly restrained the extradition on the ground that extradition process has not been exhausted according to the Thai law. Later on, in contradiction to its prior rationale, the Thai government has ignored the extradition process entirely by sending the requested persons back to the Lao PDR under the Immigration Act 2522. It preferred to deploy semi-legal extradition process instead of full legal extradition. It ignores the rule of law, the principle of equality of persons under the law and many equitable ideologies. The principle and ideology that stipulate that the same legislation should be applied to the similar fact for the transferring of any requested person out of the country. These principles were crated simply to protect the rights of the person being extradite.

Currently, Thailand enforces extradition Act 2551 and Lao PDR has promulgated the law on extradition in AD 2012 but the writer finds that both countries' laws lack provisions that are consistent with the United Nations Model Treaty of templates on extradition. As such, there may be some practical problems arise in the future. This thesis recommends the amendments to the existing laws especially those provisions which are contradictory to or inconsistent the United Nations Model Treaty. And the model treaty should be used as a template or as a guide to fix the problem with different legal issues and to enforce the rules in the internationally accepted way.

Keywords: Extradition/Kingdom of Thailand/Lao People's Democratic Republic